

ВѢСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

За България за год. 14 лв.
За отранство за год. 28 лв.
Единъ бр. 10 ст

ОБЪЯВЛЕНИЯ:

На III стр. 30 ст. на кв. см.
На IV стр. 20 ст. " " "

Адресъ:

в. „Добруджа“ — Бабадагъ.
Ражкоп. не се връщ. назадъ

Градската библиотека

Варъ

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ ПЛ.

Мелкия пonedѣлникъ, орѣда и петѣтъ

Нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа. — Плаването по Дунава. — Английската камара за мира. — Положението на бойнитѣ фронтове. — Добруджа и Бесарабия. — Конгресътъ на английската работническа партия. — Прѣхраната въ Добруджа. — Прѣгледъ на пресата. — Изъ Ромъния. Изъ чужбина. — Смъртта на Султанъ Мехмедъ V

Нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа.

Недавна бѣхме съобщили въ нашия вѣстникъ незадоволството въ нѣкои германски вѣстници отъ несправедливостта въ Бухарещкия договоръ на гаранции за нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа. Още тогава направихме бѣлѣжка за изяснителство на тая ревностъ, предъ видъ доказателствата толерантностъ на български елементи спрямо чуждитѣ народности. Прѣзъ оная макаръ и краткъ, но пълненъ съ бури, политически животъ, България е дава достатъчно доказателство за търпимостъ на черковно-училищната свобода на иностранныя елементи, които сж зачитали нейните закони. Въ това отношение тя е даже надминала много отъ държавитѣ съ по-висша култура, като е подкрепяла материално просвѣтата на чуждитѣ народности.

Заради това е особено необяснимъ стремежа за гарантиране черковно-училищната независимостъ на нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа, предъ видъ една евентуалностъ на утвърждаване българската властъ. Тия мисли наново ни занимаха по поводъ съобщението на в. Миръ въ бр. 5444 отъ 29 м. м. за нѣмския съборъ въ Коджидаръ. Нашия съборъ е попадналъ въ фактическа грѣшка, като изтъква, че събора ималъ организационенъ характеръ, по подобие на добруджанската организация. Преди всичко тая послѣдната, представявана отъ Ц. Д. Н. Съветъ нѣма никакъвъ националистиченъ характеръ. Тя е такава на всички добруджанци, безъ разлика на народностъ и религия. За това достатъчно свидетелствува състава на първия народенъ съборъ, въ който бѣха представени, освенъ българитѣ, и турцитѣ, хивозанитѣ, ромънитѣ, нѣмцитѣ и татаритѣ. Още по-освѣтено доказателство е факта, че материалнитѣ си средства добруджанската организация черпи отъ самото население и ги разходва за просвѣтно-черковното дѣло на всички добруджанци, безъ разлика на народностъ.

Въ действителностъ въпросътъ за нѣмския съборъ, който стана по инициативата и съ активното участие на германскитѣ комедантски власти и герман-

скитѣ учители, въ с. Тари-Верди стои малко по-друго яче. Цѣлѣта е била да се подигне народния духъ на нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа и да се организира една борба за гарантиране автономността на нѣмскитѣ училища и цѣркви. Изглежда по-всичко, че и самитѣ инициатори сж вѣждали безсмислеността на тая акция, при евентуалното въвеждане на българското управление. Това е диктувалъ и самия здравъ разумъ на нѣмскитѣ колонисти. Предъ насъ е сѣдния фактъ, който е най-силното доказателство: Въ едно село отъ оперативната зона българскитѣ военни власти сж обявили на германския учител да ускужатъ на избрания делегатъ за отиването имъ на събора въ Тари-Верди. За голямо очудване, избраниятъ отказал да замѣнѣтъ, като наивно отговорили на подвизащитѣ ги наши власти: »Отъ дълги години живеемъ въ Добруджа и чакъ сега германцитѣ се овтили за насъ. Сега, когато българското управление ни гарантира най-широка свобода, нѣма защо да правимъ събори за това. Още по-характеристично е признанието на германския учител, че нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа бѣли неподатливи къмъ националистични влияния и много изгубили отъ своя народенъ духъ. Този фактъ трябва добра да се запомни, защото прѣзъ насъ стои бъдещето, което ще докаже, дали германскитѣ импѣкъ българското управление ще бѣде годно къмъ подигането тоя отпадналъ духъ. Въ това отношение България се гордѣе съ своитѣ дѣла спрямо турското насечение, макаръ и то да населява нѣкои мѣста въ компактни маси.

Нашиятъ германски съюзникъ, ако не гонятъ похитнически пѣли, вършатъ най-кѣсна работа; тѣмо противното, тѣ създаватъ единъ сепаратизмъ, а съ това се принася лоша услуга на добруджанското население.

ПРОДАВА СЕ.

Вършачка оп. тема Рустенъ. Прокторъ съ апаратъ за дребна одама, малко употребявана, 6/8 конски сили, монтирана и готова за работа.

Споразумение Желѣзъ Абаджиевъ — Добричъ. 1—15

Плаването по дунава.

Въ едно отъ заседанията на ба-варския ландтагъ сж станали слѣд-нитѣ изяснения по въпроса за бъдещето плаване по р. Дунавъ.

Правитѣ и стопанствени отношения въ плаването по течението на долния Дунавъ сж уредени чрезъ подробнитѣ постановления на Букурешкия миръ. Правовитѣ отношения, споредъ това, по цѣлото протежение на плаването ще бѣдатъ уредени въ единъ новъ договоръ, основанъ черти на който за Германия и Австро-Унгария сж взаимно установени вече. До влизането въ сила на този новъ актъ Ромъния ще прилага стариятъ договоръ отъ 1857 год. Въ стопанствено отношение постигнато е освобождение отъ войсковы такси. Плаването на германскитѣ параходи не само добива пълно приравняване съ плаването на ромънскитѣ параходи, но добиватъ и доста задоволителни улеснения отъ местното население отъ ромънскитѣ пристанища. Съгласно договора, нуждитѣ на Германия отъ храни, масла, плодове и фуражъ ще се задоволяватъ отъ Ромъния въ течение на 9 години, а нуждитѣ отъ земни масла и тѣхнитѣ продукти ще бѣдатъ покривани за по-дълго време то-же отъ Ромъния. Дунава е естественъ пътъ за по-голямата частъ отъ тѣзи материали, които по-рано се до-ставяли отъ други страни и затова прѣимуществено бѣха прѣвозвани и по други пътища. Макаръ и да не може да се разчита прѣвезътъ на тѣзи земеделчески продукти и петролъ да става изключително по Дунава, все пакъ той ще бѣде използванъ за дълги времена.

Английската камара за мира.

Дебатитѣ около мира въ английската долна камара сж прѣдизвикали оживи спорове между Балеуръ и паци-фиститѣ.

Либералниятъ депутатъ Морелъ е искалъ отъ правителството да не отпуска нито единъ дипломатически слу-чай, който би довѣлъ до единъ миръ по споразумѣние. Когато германцитѣ наблизаватъ Калѣ, би било печално, ако не се направи всичко, за да се турѣ край на войната. Споредъ този пацифистъ, въ Англия има две групи, които се прѣдържватъ на пътя на ми-ра — едната е привърженикъ на теорията на побѣдата, другата — на методата на старитѣ дипломатически школи, която е сключила всички тайни договори, които днесъ свързватъ ан-тантата. Сноуденъ, подкрепилъ прѣдло-женieto на Морелъ държалъ една дълга рѣчь прѣдъдана изцѣло отъ ан-глийския печатъ. Той набѣлгналъ, че прѣзъ послѣднитѣ четири години не е постигнато нито едно прѣдложение отъ антантата, или отъ нѣкои оудѣлна държава отъ нея за миръ по спора-зумѣние. Наизрядно може да се търси въ рѣчитѣ на антантскитѣ управници

готовностъ за миръ. Направенитѣ въ послѣднитѣ 18 мѣсеца 10 прѣдложе-ния за миръ бѣха стхвирени съ прѣ-рѣшис. »Азъ питамъ министра на въш-нитѣ дѣла какво би прѣдложилъ за миръ срѣщу мирната оазанва? Неог-давашинитѣ отговори на антантата засилиха военитѣ партии въ Германия и Австрия подчерта въдѣта си за миръ; защо не се направи нищо по поводъ на това? Защото има тайни договори. Рускитѣ революционери пуб-ликуваха тѣзи договори и установиха, че война антантска сила е прѣдпримела походъ за грабежъ на свѣтла на дру-гитѣ. На всички разумни хора втрѣс-наха фразитѣ »война до смъртъ«, че въ противника имъ сж отсрѣдоточени всички човѣшки пороци и, че Германия се бори да завадае свѣта. Азъ не вѣрвамъ, че Америка ще по-могне да побѣдимъ Германия военно, обаче, ако това се постигне, ще бѣде една поука за самата Гер-мания да използва свѣтитѣ военни сили за не-цѣлесъобразни национални срѣмения.

Балеуръ се нахвърлилъ върху ораторитѣ съ необикновена жестокостъ и изтъкналъ какъвъ образецъ за миръ може да бѣде рѣчта на Сноуденъ.

Положението на бойнитѣ фронтове.

Бюлетенъ отъ штаба на дѣло. армия въ 5 юлий 1918 г.

Македонски фронтъ. Сѣверно отъ Битоля на нѣколко мѣста източно отъ Черна отъ двѣ страни на Вардара артилерийската стрѣла отъ наша и не-приятелска страна бѣше временно до-ста силна. Въ прѣдпозиционната рав-нина, западно отъ Сѣресъ патрулни схватки. Въ завоя на Черна слѣдъ бой въ въздуха единъ французки аероп-ланъ бѣше принуденъ да слѣзе задъ нашитѣ позиции.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Бер-линъ. Източно отъ Ипернъ, нѣе от-бѣснахме нѣколко силни нападения на неприятеля. Отъ двѣта страни на Сомъ, слѣдъ силенъ английски огънь, ц свѣдѣваха силни неприятелски атаки, които по сѣверния брѣгъ на рѣката пронаднаха. Южно отъ Сомъ, непри-тели навлѣзо въ селото и гората Ха-мелъ.

По останалитѣ бойни фронтове нищо важно.

Неприятелски съобщения

Парижъ. Южно отъ Ена чакъ до Кюрри и Монтгобенъ, оживена ар-тилерийска дѣйностъ. Западно отъ Бу-енаръ нѣе произведохме едно нападение и взехме пленници.

На Македонски фронтъ, отъ двѣта страни по фронта при Дойренъ и сѣктора на Битоля оживена дѣйностъ. Тамъ нѣе съ успѣхъ обстрѣлвахме българскитѣ батареи.

Добруджанци, разпростра-нявайте в. »ДОБРУДЖА«

ДОБРУДЖА И БЕСАРАБИЯ.

Добруджа, която привлича България въ война на стражата на съюза, и въдушени българската армия да снаже коварния съездъ и да се опълчи против славянска Русия; Добруджа, това перче отъ нашата плътъ, освободена съ кръвта на собствени й братъ, днесъ се разкъсва на ерети отъ тия, на които България помогна да избягатъ една не малка опасностъ, за да не каже катастрофа, таа Добруджа днесъ се третира като завоевана неприетелска територия, за да послужи като разкъсана вѣвъ между завоевателитъ.

Немолно поглеждаме на съверъ къмъ Бесарабия, чиято участъ до нейдъ, наподобява таа на Добруджа.

Слѣдъ разгрома на стара Русия и самоопредѣлянето на Украйна, Бесарабия остана откъсната, уединена, безпомощна.

Ромъния, върна на своитъ подл похвати, извѣни на съюзницата си; прогоня разпелителнитъ остатъци отъ руски тѣ части и безпринателно окупира Бесарабия и подготви „доброволното“ й присъединяване къмъ Ромъния. Ромънитъ проглушиха — свѣта съ своя „успѣхъ“ воененъ и дипломатически.

Съюзътъ, погледна снисходително на побѣдена Ромъния. България, въпреки връзкитъ си съ Бесарабия, не се опита даже да възпринателствува на ромънитъ похъзавения, а Германия дори я взе подъ свое покровителство.

Ромънитъ обявиха по късно, че присъединението на Бесарабия е актъ, свързанъ съ Букурещния миренъ договоръ.

Така на побѣдена Ромъния се позволи, а може би и съдѣйствува да си присъедини една нова областъ, и да се размири, вѣсто да бѣде наказана за своето коварство.

Чуха и мѣни, че Германия нарочно е поддържала Ромъния, за да улесни присъединяването на Добруджа къмъ България, съ други

думи, да се заплати за Добруджа и то на Ромъния!

Инаше ли, обаче, нужда да се създава такава зависимость? Може ли да се възбѣне поне единъ аргументъ противъ правото на България да присъедини Добруджа?

Ако ли пъкъ допуснемъ, че Бесарабия дѣйствително сама, добро волю е опрѣдѣлила бъдещето си, ника може да се оспори същото право на Добруджа? Отговори ни се, че никой не оспоря правата на България надъ Добруджа. Ника това пропакано да се освободи тя отъ опекуството на съюзницитъ, прѣдѣляването на неоправданитъ съ нищо процентни права и изсането комплексни сѣму тѣхъ, не е равносильно ка едно оспорване? До кога това драzene; до кога тия прѣчки не отъ неприетели а отъ съюзници?

Въ германския печатъ недвусмислено се изгѣна мѣнното, че Германия пристрастно се застъпва за Турция въ ущербъ на България. Ще остана ли тя въ България да се затвърди едно друго мѣние: че Германия прѣкавала разположенитъ си къмъ нашата обща неприетелска Ромъния, а въ същото време изкуствено създава за собствената си съюзница — България, затруднения въ военни единствени пѣтъ?

Тѣкмо сега, къмъ края на борбата, когато повече отъ всичко е необходимо непоколебимо взаимно довърне между съюзницитъ и по силна закрѣпване на съюза, тѣкмо се а, не само е безполезно, но и вредно, както се изразява Шреземанъ, да се подлага на изпитание съюзническото вѣрностъ на България.

Добруджа ще дѣла само чръвъ дроборетъ на Отечества — майна България!

Конгресътъ на английската Работническа партия.

Отъ мѣсець февруари и г. всрѣдъ английското работничество се долавятъ силни сръмежи за реорганизирание на досегашнитъ партии. Тази реорганизация цѣл да обхване всички течения всрѣдъ работническото тѣй, че като се откъсне отъ либе, алаитъ партии, да заживѣе самостоятеленъ политически животъ, който ще му позволи да добие болшинство въ парламента.

Въ този си стремежъ английското работничество взема дѣл резолюции отъ рѣшителнозначене въ тази посока. Едината е вѣста съ 1225000 сръшу 843000 гласа и се отнася до социализирването на цѣлата индустрия съ цѣлъ да се повдигне нейната производителностъ. Другата е вѣста съ 1,704,000 сръшу 901,000 гласа и е насочена противъ военния кабинетъ на Лидъ Джоржъ. Похлѣдната прѣпорѣча прѣмахане: сътрудничеството на работническото въ то ва кабинетъ, което се прѣдѣлява, отъ една страна отъ досадата отъ войната сръдъ мѣстѣ и, отъ друга, като протестъ, за гдѣто се поартчи на Трьолтъра да замине за Англия само защото се сръблятъ съ австро-унгаритъ и германски социалисти.

Прѣмахането на единството не е само едно принципиално рѣшение, а има това практическо значение че при всички допълнителенъ изборъ работническото ще издѣла отъ свой кандидатъ, то ще помогне и за изглаждане на изтрѣнитъ разликитъ въ мѣнитъ на отдѣлитъ партийни течения.

Съ това рѣшение се прѣдѣлява и излизането на министритъ (социалисти) отъ военния кабинетъ. Обаче споредъ „Таймсъ“ сѣдѣ едно изяснение на Хендерсонъ: а Врѣе се допругнало споразумение — министритъ да останатъ на мѣстотъ се до края на войната.

На това рѣшение Vorwärts забѣлѣва: ако всѣка социалистическа партия мисли така, въпреки опититъ отъ четиригодишното воеване, то кога ще настѣни този край.

Умоляватъ се г.г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонимента и промѣна на адреситъ си, **НЕПРѣВѢТНО** да съобщаватъ в № на етикетчето, на което са напечатани адреситъ нѣ.

Отъ администрацията

Прѣхраната въ Добруджа.

Отъ сега още гладътъ е на прага на всѣки добруджанецъ. Кризата се чувотвува. Нейнитъ послѣдци за утрѣшния денъ се прѣдусѣятъ. Тѣ застрашаватъ добруджанци съ гладна смъртъ.

Причинитъ на това критично положение сж много и разнообразни. Возникатъ походи, които прѣживѣ Добруджа въ пѣлото си протажение, а първата причина за глада. Пѣлитъ хмбари на трудолюбивия добруджанецъ бѣха разграбени. Системнитъ неговни блага, плодъ на благословения му тудъ надъ земята, се доунищожиа отъ отстъпвающитъ руски и ромънски войски, които сѣшитъ не бѣха успѣли да задигнатъ или реквизируютъ. Миналата година по-голямата частъ отъ добруджанска плѣкъ остана сжщо незасѣта, защото пѣмаше населението, здравитъ и работоспособни добруджански стопани, българи, пѣмци и турци бѣха стѣлѣчени, добитѣка имъ откарани, инвентаря на земледѣлческитъ стопанства разграбени. При това положение Добруджа не можеше да бѣде разработена, защото характерна на нейното стопанство, изисква интензивна работа съ разумни орѣдства, каквито липсваха.

Таа година съ похвална усърдностъ армия и народъ разфата и за овѣха полетата. Неурожаитъ, обаче, разбѣла смѣтитъ на всѣмъ.

Прѣдвидливостта на военна-сѣдебната частъ при шаба на армията даде начало на инициативата за организиране на прѣхраната. Това е крайно необходимо. Организацията е необходима за да се прѣдотврати гладуването на мнозинството.

Началото е положено. Въ гр. Тулча е установенъ Централния Д. Комитетъ за прѣхраната. Това стана, слѣдъ като се проучи състѣянието на посѣвитъ и слѣдъ константирани липсѣкъ на храни за прѣдотѣлитъ дни.

Остава послѣ туй да се разработятъ подробноститъ по функциитъ на комитета. И въ това отношение е излуканъ правия пѣтъ. Усвоява е организацията и системата въ България. Това бѣше наложително, защото Добруджански Център. Комитетъ въ Тулча ще трѣбва да бѣде въ връзка съ българскитъ власти, които отъ своя страна могатъ да му помагатъ съ сръдства, само ако има гаранцитъ, които се прѣд-

Ст. 8:

Майоръ Георги Векилски.

(По случай 3 м-ца отъ неговата смъртъ).

„Ние тукъ на Св. Георгиевски рѣжавъ обичае Добруджа повече отъ себе си.“

Майоръ Векилски.

На 27 мартъ т. г. на връхъ Велики загонезни сѣмпера и войници отъ 1-та конна дивизия бѣха покусени отъ злобѣща потрѣона вѣсто, която като мѣлния въ единъ мигъ се разнесе вѣжду изъ широкитъ Добрудж. полета.

Майоръ Векилски — началника на конната артилерия, творецътъ на нейната слава, любимецътъ на всѣмъ, които имаха щастието да го познаватъ — е загиналъ.

Огивайки по Св. Георгиевски рѣжавъ отъ една лодка, за да вземе лич но единъ интеллигентенъ ромънски войникъ, който искалъ да се прѣдава и познавайки коварството на властитъ, той държалъ една бомба въ рѣката си за всѣкъ случай, която скондерира и го наранява смъртоносно въ гърдитъ.

Загубата, която прѣтърпява конницата въ лицето на Майоръ Векилски е бѣзирно голяма и неопасуема. Той остана въ нея, както и ворѣдъ конната артилерия една дълбока празнина, която никогдѣ и съ нищо не би могла да бѣде запълнена.

Тулчанци, които познаваха добръ неговата дълбока пламенна любовъ къмъ Добруджа, отъ които единъ стесно напоследѣкъ тѣй живѣ, страда и умрѣ — ведно съ българското войство, му устроиа царствено погребение. Прѣдъ вѣхода на старинната българска црква въ Тулча, момѣчца въ хоръ шѣха пѣсѣнци за славнитъ български ораи, които даруваха свобода на братаробъ въ Добруджа и хѣрияха цѣтъ връзъ него. На папахадата, както и прѣдъ дроба на великия покойникъ Инспектора на конницата съ нѣколко горещи сръдечни думи стана изразителъ на дълбоката любовъ и черна окърбъ, която бѣ обхванала множеството поклонници на безсмъртната му память. Нищо по вѣрно, по-вразително отъ таа характеристика:

„Красавецъ като востанкитъ легендарни герои, ри увани въ древната митологична история, храбръ и неутрашимъ като тигръ, доблестенъ като нѣкой полубогъ, движень отъ буйна неукротима енергия — Майоръ Векилски не познаваша сѣнь и почивка. Неговия красивъ животъ бѣше една вѣчно вилѣюща стихия, неудържимо стремяща се къмъ свѣтлия Отечествовъ идеалъ, на когото той честно служи до послѣдния издѣхъ на живота си. Той не само, че се не боеше отъ смъртѣта, но като че търсеше и наага случая да застане гордъ лице съ лице сръщу нея и тогава се чувстваше най-щастливъ, най-радостенъ. Негова девизъ бѣше:

„Бъ се отъ позора, но не и отъ смъртѣта.“

Безпрѣдѣлно любилъ България, тѣй бѣше посветилъ цѣлия си животъ, всичката сѣмлазостъ ней. Любилъ оипъ, нѣженъ братъ, ревниво грижилъ къмъ своитъ подчиненъ, той бѣше идолътъ за войницъ, които бѣха честити — да го познаватъ отблизко.

Още по свѣтла е неговата личностъ като боецъ. Майоръ Векилски окрѣжи още приживѣ своето име съ ореола на единъ дивенъ легендаренъ герой. Създателъ и въдѣховителъ на нашата конна артилерия, съединявалъ въ себе си пламенната буйностъ на конника и хладната разсудителностъ и спокойствие на артилериста, — той води своитъ крѣлитѣ орѣдия съ безпрѣмърна похватностъ и самоотвержение въ славнитъ бойни полета на Македония и Добруджа.

Може сѣмло да се каже, че голѣмъ дѣлъ отъ неулѣхваемата слава на конницата, добита прѣвъ войнитъ 1915 — 1916 година се дължи лично нему. Името „Векилски“ приваляжи вече за историята и ще остане за вѣчни вѣрмена синонимъ на честъ, юначество и доблестъ.

Съ грѣмотевична бързина се явлѣше той вѣлѣти съ своята батарея на лѣнитѣ на разѣдѣти и струнаше изъ невидѣлица втрѣу враговетъ буря отъ огнено жѣлазъ. Името му бѣ извѣстно и ворѣдъ врахитъ редове. Рускитъ пѣлници питѣха „Кто та кой у Васъ Майоръ Векилски?“, а пѣлвения ромънски полковникъ въ на-

чалото на войната вѣрваше мѣсно, че тѣя крѣлата конна батарея се вози на автомобил и главно благодарение на туй е сѣчеленъ отъ насъ успѣха.

Доблестъ, честъ, упорство, трудъ, юначество, нѣжна, грижа и любовъ къмъ войника, безгранична прѣданностъ къмъ дѣлото, — ето лозинкитъ, които ни заѣмчава легендарния герой, ето бѣлѣбѣната звѣзда, която ще оѣвѣтѣла за винаги незнайтѣ пѣтѣща на близкитъ и далечни бѣдѣ дни.

„Тулчанци! обрѣна се Генерала къмъ събраното множество, — днесъ Вашата черна земя се разтваря, за да потѣгне единъ отъ най-дивнитъ брѣдѣнтъ, откъснатъ отъ сръдцето на добѣ тѣня и юначенъ български народъ.“

„Нека това мѣсто да стане свѣщенно за Васъ, защото тукъ въ Тулча — гнидѣто на неразрушимия български народенъ духъ — остава зорувенъ оми, който обичаше съ луда безкрайна, неопазаната граници любовъ — Добруджа. Въе, може би, неопазанѣ още, колко бѣзирно и пламенно обичаше той вашата родна земя. Когато черни сѣмѣнни за нейната охдѣба започнаха да витѣятъ около насъ, тогава Векилски оставаше неузвиваемъ. Лицето му потъмняваше огненитъ му очи заблѣскаха страшно, гласътъ му затрѣперваше. И той въ такѣва случа бѣше готовъ да отиде и сръщу Бога, за да запази окрѣпата Добруджа. Ето така беззащитно той бѣше влюбенъ въ добруджанската земя музренъ сѣмъ, че той би билъ до вѣнѣтъ, дѣто олага коотитъ си въ нейнитъ недра-

вдълъ българския законодател в организираната храна на България.

Също необходимо е, комитетът да установи солидни връзки с тялото управление, което може единствено да го обслужва с подпома. Тия обстоятелства налагат участниците в комитета и на военните власти, които да имат в ръцете единствено контрола над изземването на храните и тяхното разпределяне.

Два въпроса според нас са най-ожидани: първо, доставката на храни и разпределянето. Още отрано трябва да се разпоре, че вноса на храни може да стане, преди всичко от Бесарабия, Румъния и Украйна, а само в краен случай да се разчита на България. Покупуването на храни единствено да стане с пари събрани на кооперативни начини, като отчасти за вътрешно бавно възнаграждение частния капитал. Преди всичко да се види, това за да не може благотворната и патристична работа да се извърши в окупация. Ако отбавянето на пари от частни лица усложне, това може да се прибегне до кредита на Б. Н. и З. Банки. За това дълга се налага на новото правителство по-скоро да отпусне кредит в гр. Тулча.

По разпределянето на храните не виждаме само един възлед. По-скоро комитетът в Тулча ще промишлява само за храната в окупационната зона, то много естествено ще бъде желателно да тегне по системата на храната на войските. Ние препоръчваме да бъде. Понеже нито в зоната от една година прилична на тая система. Помазко, сигурно ще бъде храната на населението с дажба. Въ една военна зона, населението също е милитаризирано, в широк смисъл на думата. Всички жители от населението да си получават дажба. Въ военни зони всички трябва да посателстват. Съ таа система ще се избегне контрабандата търговия с храни и вносът на такива. Единството и равнопоставеността между войската и населението ще установи правилност и ред в кооперативната на храните. Тая система ще сме първоначално за градското население в България, но тук тя е приложима за селски и граждани, защото само тя ще преходитрати гледи.

Добър е, гдето е усвоено разположението и работливо тета на хората на Добруджа организации. Остава само да се работи. В зони на работи По-малко е реализацията м. шовинистичестване. Добрият добруджански стопанин, това е най-голям дар за организацията на храната. Нейното учредяване да бъде вомската грижа.

ПРЕГЛЕДЪТ НА ПРЕСАТА.

„Neue Freie Presse“. Кайзерът не прие оставката на кабинета Зайдлер; райхсратът ще бъде свикан на 16 юли. Свикването на райхсрат се желае от всички партии. Съ тази мърка австрийските нямци съветват, че въпроса е разрешен в тяхна полза. Но при такова положение първата задача на Зайдлер ще бъде да осигури една спокойна седмица. Понеже на отраната на Зайдлер мина и Кайзера, партията са поставени пред едно ново положение, което не може да не окаже влияние върху тяхното бъдеще поведение. До сега политиката се показва неспирими, но какво поведение ще държат при новото положение, тя заявяват още сега, като настояват за всяка цена на оставката на Зайдлер.

„Vossische Zeitung“. Още при първото четене на мирния договор от Румъния в райхстага, излязна въпроса за домото третирание на германските пленници от румънците, а на 27 т. м. този въпрос ба поставен на специално разглеждане в райхстага. Общо ба желанието за изземване. Д-р Крейгер съобщил че между Германското и румънското правителства е постигнато споразу-

ние, въз основа на § 6 от мирния договор, да се изплатят обезщетения на близките на всички извършители домото третирание германски пленници. Това, обаче, не е достатъчно. Виновиците трябва да бъдат най-отрого пазувани. Румънското правителство се е съгласило и на това и много чиповници и офицери са били уволени вече. За извършването на останалите винници е назначена комисиона. Германските пленници, които са били третирани във врането между 4000—4500 човечка. От тях 1000 са умрели и на 1500 здравето е разклатено вследствие домото третирание.

ИЗЪ РОМЪНИИ.

(От нашата специална кореспонденция)

За месец на румънската цезура е назначен министър на правосъдието.

От официално място се съобщава, чрез пресата, че както издадената в парламента брошура, съдържаша пазеления от законите от политическите партии отговорност, така и излязлите от печат брошури, одержавни митинго на българите правителствата по сащия въпрос, не са дало на правителството, а с останалите, отсечателни и издадени по частни инициативи. Съ това правителството може да споме всяка отговорност от себе си за даването на съд на бившия кабинет, като от своя страна се ограничава в апострихите на престъплението и изключително от общия характер, извършени през и вие на войната. Това поведение на правителството, както и факта, че то се състои да се разреша отстъпването на Тако Консулу, се тълкуват, между другото и в смисъл, че то не желае подсъждането на бившия кабинет под отговорност за поговори политически грехи и за нарушение на договори с централните сили и за обявяването на войната.

Депутатът на социалистите Руза в своята реч, при разискване отговора на търговско олово, изказва подзвучието, на правителството се старее да създаде в Бебарабия един изключително военен и полицейски режим, при това на догвора, въз основа на който се извърши присъединението на областта.

Официално съобщава надежда, че след ратификацията на договора контролът върху изкупувателите от Молдова за окупирания територия, която се съвтрива при Маргарици от германските власти, не претрива в румънски ръце. От официално място обаче, съобщават, че тая контрол ще остане и след ратификацията в ръцете на властите на окупационната войска.

Ратификацията на Букурещкия договор е гласувана единодушно от сесията на 4 юли. При разискването професор Дасота, набран от Букурещкия университет, прочел една декларация, в която след като обявява силно биншето правителство на Братяну, заявява, че трябва да се протестира и против крада, който не е трябвало да се поддава на изтригача на палата и който, ако беше по-енергичен, би се придържало войната. Ораторът декларира, че не е против династията, обаче, тия поучения ще я поуравят. Маргарица отговори, че крад, като конституционен господар, не може да бъде отговорен за войната, която е дало на цялата либерална партия и на една част от консервативната. След това Маргарица опровергал разпространявания слух, че централните сили са искали някога промяната на династията.

Вестник „Аграрул“ съобщава, че въ преговорите, водени в Берлин по останалите висши финансови въпроси, между Румъния и централните сили, било постигнато задоволително разрешение на въпроса за обезщетения.

Посланиците на централните сили, като е било решено да не се прибегва до арбитраж на неутрална държава в случаите, когато страните могат сами да се споразумят. Ръчно било обезщетенията да се изплатят в банкноти на Банка на Румъния или в румънски откуповни бонусе. Пообщо преговорите се развивали благоприятно и наскоро се очаквало да се постигне цяло споразумение по всички въпроси.

ИЗЪ ЧУЖБИНА

(Б. Т. Агенция радиотелеграф)

Генерал Лоу за черноморския флот

Лондон. На едно изпитание досежно руския черноморски флот, Генерал Лоу отговори: „Наистина няколко руски параходи в Чрно море бидоха потопени от собствените им експанди. Обаче, фактът е, че един голям част от руския флот падна в германски ръце.“

Англия и Холандия.

Хага. На една интервюация, министър-председателят отговори, че министърският съвет е взел решението, досежно отлагане замисляването на правителствения транспорт в Индия, поради затруднения, които това замисляване причинява в английската страна.

Министрите на Морската сила на недоволни от това отговор, той събита, че транспортът трябва да се заеме върху затрудненията; ето защо неговото решение да се подаде оставката е неопозабено.

Холера в Украйна.

Букурещ. Съобщават от Одеса, че в южна Украйна се появява холера, която вземала твърд сериозна форма.

Султана починал.

Висна. Според съобщения от Цариград, булани Мохамед починал.

Цялата на германските подводници.

Берлин. На въпрос, защо германските подводници не потопяват американски войскове транспорти, полковник Егън отговори в „Базел Нахрихтен“.

„Цялата на дведната война е насочена предимно към унищожение на параходен тонаж. За това подводниците отиват там, гдето параходно движение е по-голямо. Големината на онегана неговолна на подводниците да говети отдалечни параходи. А освен туй, американските войскови транспорти параходи от така добър охранявани, че потопяването им не е възможна цялата, тъй като войниците помнят опасение въ охраната.“

Маргарица и Арнонц ще замислят за Виепа.

Букурещ. Министрите Маргарица и Арнонц ба замислят за Висна, за да ратифицират ратификацията на мирния договор.

Реформи в селското стопанство в Украйна.

Кишинев. Кишиневският „Съобщава, че хетмана Зайдлер е одна комисия от земледелци, които ще бъде създадено съ закон, съгласно, който всички държавни земи ще бъдат разпределяни между бившите земледелци. Цялата на тая мърка е да бъде изяснено положението на земледелците, като единично по сигурна мърка за народното благоденствие.

Холера в Бесарабия.

Букурещ. Според съобщения от Иш, в Бесарабия са констатирани случаи от холера.

Райхстага за политиката на Кюлмана.

Берлин. Въ райхстага, вждето по настоящем се разисква бюджета и Букурещкия договор, соци-

лист Шайдеман, председател на райхстага заяви: Ототанпен отна Кюлмана пред гатиските на главната квартира открива за нещастно най неприятели казедни. Войната трябва да се съвтрива, колкото е възможно по-скоро. На днешното правителство ний не можем да гласуваме бюджет, тоа не ба де от наша страна едно порицание и предупреждение. Много нийно е оляжено на карта; на нас се ба живота на милиони хора.

Независимият социалист Лебебург изказа мнение, че правителството трябва да забрани на воените да вършат политика. Германския проект, който Лебебург, е дадени на всички да вършат кум революция. След като председателя на райхстага направи обръщение на оратора, думата взема вице-канцлера фон Пау, който каза: „Видна е, че на председателя не само дава от гадателствата да створия на Лебебург. Шайдеман казва, че о политическата партия отказва да гласува бюджета. Добър, че тая е само една демократична, само ако и другите партии направят същото. Върват ли, че съ това ще се удуши на отечеството и на свободата на народа ний.“

Френската социалистическа партия за мирът.

Париж. Агенция Хаваст съобщава, че виеп събита от френската социалистическа партия казат да дито, полк са да се дооравши министри. Адберт Тиз, за гдето той, заедно с бившия министър-председател Риб, казат мъркото предложение на Австрия. Социалистическата партия ба дити на 23 юли конгрес в Париж, на който ще предложат и съвети социалисти, в тая ще разска в въпроси от международно значение.

Народно-сватателен фонд „Добруджа“.

Бачил Цв. Гешовски от Бяла Слатина 10 л. Поуч. Д-р Георги Цаназин от Тутушане 50 л. Полковник Димо Марунов, командир 42 пех. полк родом от с. Горна Чамурля (Гулаганко) 50 л. Д-р Плиадаков от гр. Скопие 20 л.

Всичко 130—
От бр. 127—110.882-20
А всичко събрив 111.012-20

В ИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“

Издава Народоспомаг Ф. д. „Добруджа“. Излъзоха от печат и се пускат въ продажба следните книги:

№ 1 Историческите права на България върху Добруджа Милан Марков. Цѣна 2 лева.

№ 2 Добруджа и нашето възраждане. — (Културно исторически издирвания) тоб С. Чилингиров. Цѣна 6 лева.

№ 3 Кюстенджанското престанище от Д-р Ив. Пенанков. Цѣна 1-50 лева.

№ 4 Мемора на Добруджанци, съ една фотограф снимка, от Цент. Добр. Нар. Съветъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 5 Селските местности надъ отвлеченото добруджанско население въ Молдова, I свитък. По официални румънски документи и лични изповиди съ една факсимиле и една фотограф снимка. От Драгомир Пачов и даявил В. Кадев. Цѣна 2-20 лева.

Всички поръчки да се изпращат до библиотек Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефон № 368 и дружество Курьер — София.

На книжари-отстъпва по споразумение. Намира се при всички книжар агенции и книжари въ царството.

В Тулча — при книжарините Кр. Дончев и Дим. Малоските.

В Бабадаг — въ книжарница „Добруджа“.

Хроника

Султанъ Мехмедъ V

На 3 того вечерта е починалъ въ двореца си въ Цариградъ турският султанъ Мехмедъ V. Погребението му е било извършено на следния денъ. България ще се представява отъ своя цариградски пълномощенъ министъръ г. Калусевъ.

Мехмедъ V отъпа на султански тронъ въ една твърдъ трудна опока следъ свалянето на брата му Абдул Хамидъ. Неговото възшествие ознаменувано съ единъ държавенъ прѣвратъ, въ който редомъ съ младотурците отъ Солунъ, участваха и българските революционери, начело на покойния Яне Сандански, пѣйки „живъ е той, живъ е шурму-ваха тоя-завето“ въ Галата.

Султанъ Мехмедъ V оставя трона на досегашния прѣстолонаследникъ Вахидъ Еддинъ, който ще носи титлата Мехмедъ VI той е роденъ въ Цариградъ на 12 януари 1861 г.

Грижи за прѣхраната въ Добруджа. И германското етапно управление въ Добруджа почва да се грижи за прѣхраната на населението отъ етапната зона. Праватъ се усилия да бъдатъ уредени обществени кухни, отъ които всички жители да получаватъ дневниятъ си дажба. Проектира се и доставянето по 250—3 л. кгр. за да се доплати отъ нея хлябната дажба, гдѣто не достига. Всички грижи сж възт. отъ всяка похвала; въпо повече, тѣ се дължатъ сирѣмъ онова население, което безропотно понасяше наложенитъ му жертви отъ нормиране дѣнитъ на собственитъ му продукти: месото по 85 ст. кгр., млкото по 60 стот. литра, яйцата по 10 ст. и пр.

Български младежи за Германия. Германскиятъ комитетъ въ Берлинъ за изпращане на български ученици въ занаятчийски и индустриални заведения въ Германия съобщава, че тая година отъ 1 октомври ще бъдатъ приети 50 момчета между 14 и 17 годишна възраст. Кандидатитъ трѣбва да бъдатъ снове на бѣдни родители и да сж свършили III прогимназиаленъ класъ, съ добро поведение и успѣхъ. Прѣпочитатъ се сираци отъ войната или дѣца на инвалиди.

Въ края на юли т. г. тѣ ще бъдатъ настанени въ специално помѣщение въ София, където ще слушатъ подготовителни курсове, следъ което ще заминатъ за Германия.

Кандидатитъ трѣбва да представятъ заявление, кръщелно, училищно и медицинско свидетелство до канцелариата на комитета, ул. „Московска“, 29, I етажъ, до държавата „Св. София“.

Новъ Директоръ на прѣхраната. За Директоръ на прѣхраната е назначенъ бившиятъ такъвъ Генералъ Протогеровъ, който вече е встъпилъ въ изпълнение на длъжността си. За негови помощници сж назначени Сливенския фабрикантъ Г. Стефановъ, на индустриалния отдѣлъ и Директорътъ на дружество „България“ Г. Тодоровъ, на търговския отдѣлъ.

Цѣната на хранитѣ отъ новата реколта. Хранитѣ отъ новата реколта ще се изземватъ, като се заплащатъ веднага по следнитъ цѣни: а) чиста пшеница съ тежестъ 75 кгр. въ хл. при естественъ примѣсъ 3% се плаща 100 лв. 100 кгр. При примѣсъ въ по-вече се плаща само за ржжѣта, ечемикъ и свеса по нормиранитъ цѣни, а къкъла и другитъ примѣси не се плащатъ; б) Чиста ржжѣ 70 кгр. въ хектолитъръ съ 3% естественъ примѣсъ се плаща по 85 лв. 100 кгр. в) Смѣсъ на житѣ и ржжѣ съ 30% до 50% ржжѣ — 90 лв. 100 кгр. г) Ечемикъ чистъ — 80 лв. 100 кгр. отъ 1% при-

мѣсъ. д) Овесъ най-доброкачественъ 80 лв. 100 кгр. е) Прѣсо 80 лв. 100 кгр. ж) Трѣнци — 50 лв. 100 кгр. з) Къкъла — 35 лв. 100 кгр. и) Фий — 80 лв. 100 кгр. к) Пшенично брашно — 116 лв. 100 кгр. л) Ржжено брашно 98 лв. 100 кгр. м) Ечемично брашно — 105 лв. 100 кгр. н) Ярма отъ ечемикъ — 86 лв. 100 кгр. о) и Ярма отъ къкъла 40 лв. 100 кгр. п) Ярма отъ прѣсо 86 л. 100 кгр. р) Ярма отъ овесъ — 86 лв. 100 кгр. Цѣнитъ се разбиратъ франко склада или мѣлницата въ селото и то за изветитъ до 30 септ. т. г. храни. Цѣната на царевичата ще се опрѣдѣли допълнително. За хранитѣ следъ 1 окт. до 31 дек. цѣната се намалява съ 10%, а отъ 1 ян. 1919 г. тя ще се намаля съ 20%.

Запрѣтана търговия. Съгласно новото нареждане на министерския съветъ по продоволството, всякакви търговски сдѣлки съ зърнени храни и произведената отъ тѣхъ се запрѣщаватъ. Прѣнасянето на зърненитъ храни и произведената отъ тѣхъ по какъвто и да е начинъ, безъ писмено разрѣшение отъ Дирекцията се забранява. Позволява се само прѣнасянето на храни отъ населенитъ пунктове до мелницитъ и обратно, но съ позволение за мелене.

Цѣната на трансмисионнитъ каиши. Опрѣдѣлени сж за изработка на трансмисионни каиши следнитъ цѣни, при база за 1 кгр. крупонъ 42 лв. 1) За единъ кгр. единиченъ готовъ трансмисионенъ каишъ съ всички нуженъ материалъ, даденъ отъ фабриката — 78 лв. 2) За единъ кгр. готовъ единиченъ каишъ, когато консуматорътъ си даде крупонитъ, само за работа, заплатъ и сараи — 23 лв. 3) За единъ кгр. готовъ двоенъ каишъ, съ материалъ отъ фабриката 90 лв., а когато материала е даденъ отъ консуматора 35 лева.

Търгъ. На 12 того въ с. Долень Примитиъ, Кожелашко, ще се произведе търгъ за продажбата трѣвата на

училищната нива отъ около 25 хектара. Трѣвата е готова за опосиване. Желаящитъ да наддѣватъ, да се явятъ въ селото.

За Стефанъ Нараджъ. Умоляватъ се всички роднини, а сподобивши и приятели на великия добруджански войвода Стефанъ Нараджа да изпратятъ незабавно доклада за живота му, спомени, епизоди и други материали, които би спомогнали да му се напише сравнително пълна и вѣрна биография. Вончо да се адресира до Фонда Добруджа ул. Гурко № 16-София.

Патуването на работницитъ. Работницитъ, които групово отиватъ по селата на работа ще пътуватъ безплатно по желѣзницитъ.

По вносѣтъ на лункоснитъ артикули. Споредъ едно извѣщение на министъра на финанситъ Ляпчевъ, наредбата, съ която се забранява вносъ на нѣкои артикули, ще остане въ сила докато въпросътъ се разреда въ прѣдтоящата сесия на народното собрание. Вѣроятно е, тогава да се разрѣши вносъ на нѣкои отъ стокитъ, находящи се сегѣ подъ възбрана.

Книжничка. Получиха се въ редакцията ни: 1) Народно стопанство, популярно-икономическо списание, год. XIV, бр. 11—12. 2) Български прѣгледъ (Bulgarenschau), списание за индустрия, търговия и селско стопанство, год. II, бр. 12.

Картина Св. Кирилъ и Методий. Народнопомагателния фондъ „Добруджа“ е пустиналъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Св. Кирилъ и Методий, изработена съ боя (драйфарбендрукъ) по оригинала, рисувана отъ художника г. Ив. Енчевъ — Видю. Отпечатана е върху картонъ голѣмъ формата 85—70 см. Достъпна се отъ фондъ „Добруджа“ ул. Гурко № 17, София и при всички софийски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница „Добруджа“ — Бабадагъ.

МАРТИРОЛОГЪ

26.

НА ИЗБИТИЕ И ЗАГИНАЛИЕ ВЪ МОЛДОВА ОТВѢТЧИНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзвище на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околина	Възраст	Семейно положение	Колко деца има	Занятие	На коя дата презъ 1916 г. е билъ отбитъ	Гдѣ е загиналъ
844	Димитър Кудинковъ	с. Ватрено	Силистренска	55	жененъ	4	земледѣлецъ		Савени
845	Маринъ К. Тепелиевъ	"	"	60	"	1	"		"
846	Ангелъ Георгиевъ Грънчаровъ	"	"	28	"	1	"		Неизвѣст.
847	Киро Георгиевъ	"	"	20	"	—	търговецъ		"
848	Маринъ Драгевъ	"	"	30	жененъ	1	земледѣлецъ		"
849	Христанъ Радоевъ	"	"	35	"	3	"		Ослени
850	Георги Цепковъ	"	"	50	"	3	търговецъ		"
851	Велико Добревъ	"	"	60	"	1	земледѣлецъ		"
852	Димитър Драгевъ	"	"	60	"	2	"		"
853	Маринъ К. Тагалевъ	"	"	66	"	—	"		"
854	Димитър Ганчевъ	"	"	43	"	3	"		"
855	Велико Христовъ	"	"	60	"	1	"		"
856	Маринъ Т. Мариновъ	"	"	70	вдовецъ	—	"		"
857	Велико Д. Кочевъ	"	"	36	жененъ	3	"		"
858	Костадинъ Ангеловъ	"	"	58	"	2	"		"
859	Маринъ Нековъ	"	"	52	"	4	"		"
860	Русси Драгевъ	"	"	50	"	3	"		"
861	Гено Николовъ	"	"	48	"	3	"		"
862	Славомиръ Нейчевъ	"	"	75	вдовецъ	1	"		"
863	Желю Йорговъ	"	"	48	жененъ	—	"		"
864	Димитър Георг. Грънч.	"	"	20	"	—	"		"
865	Петръ А. Камбуровъ	"	"	48	"	—	"		"
866	Тодоръ Димитровъ	"	"	48	"	3	търговецъ		Каралашъ
867	Иванъ Тодоръ Кулевъ	"	"	34	"	4	земледѣлецъ		"
868	Никола Рачевъ	Рахманъ-Ашик.	Силистренска	58	"	5	"		"
869	Афѣтъ Исмаилъ Абудовъ	"	"	60	"	2	търговецъ		Савени
70	Мехмедъ Реджебовъ	"	"	25	"	—	хлябаръ		"
	Сали Езидеръ Неби	"	"	30	"	—	земледѣлецъ		Динжени
	Коста Добревъ	Цѣназели	"	52	"	—	"		"
	Евѣ Атанасовъ	"	"	47	"	2	слуга		"
	Колѣо Ганевъ	"	"	44	жененъ	4	земледѣлецъ		"

(схѣдка)